İLKÖĞRETİM İÇİN 100 TEMEL ESER

KELOĞLAN MASALLARI

KELOĞLAN MASALLARI

Kervan Yayınları

ÇOCUK KLASİKLERİ

Derleme: Keloğlan Masalları

Kervan Yayınları: 2005

Dünya Klasikleri Dizisi: 30

Editör: İlhan Bahar

Sayfa Düzeni: Bilgin Budun

Kapak: Kervan

Baskı ve Cilt: Umut Matbaası

Genel Dağıtım:

Tel: 0.212 638 62 63-64

Fax: 0.212 638 62 65

KELOĞLAN MASALLARI

Hazırlayan: Zafer Tokgöz

Kervan Yayınları

BEYAZ GÜVERCİN

Bir varmış bir yokmuş. Zamanın birinde bir dağ köyünde yoksul bir nine yaşarmış. Bu kadıncağızın yetişkin bir oğlu varmış. Adı Can Ali'ymiş, başının kelliğinden ötürü Keloğlan derlermiş ona.

Keloğlan, sabahları erkenden kalkar, baltasını kapar, ipini beline dolar, dağa gidermiş. Sonra da, kestiği odunları kasabaya götürüp satarmış. Eşeği olmadığı için odunları sırtında taşırmış. Bir oduncunun eşeği olması gerekir. Gel gör, ellerine geçen parayla karınlarını zor doyururlarmış ana oğul.

Keloğlan, birgün gene dağa çıkmış. Yüksekçe bir ağaca çıkmış. O sırada, gökte bir atmacanın bir güvercini kovaladığını görmüş.

Bu ak bir güvercinmiş. Atmaca yetişip bir pençe atınca güvercinin kanadı incinmiş.

Gelip Keloğlan'ın tırmandığı ağaca konmuş. Gagasında incecik bir zeytin dalı tutuyormuş. Bu zeytin dalını, yuvasını onarmak için götürüyormuş beyaz güvercin.

Atmaca görüp izlemiş onu. Akgüvercin izlendiğini sezince değiştirmiş yolunu. Atmacanın yuvasının yerini öğrenmesini istemezmiş. Yavrularını yemesinden korkarmış.

Ama atmaca peşini bırakmamış. Ardından gelip konmuş ağaca. Avına dikmiş gözlerini. Ha saldırdı, saldıracak, kapacak güvercini.

Keloğlan:

– Git yok olası kuş!... Kendi yolunda giden güvercinden ne istersin?

Diyerek baltasıyla bir vuruşta atmacanın konduğu dalı kesmiş. Yırtıcı kuş havalanmış, başka bir dala konmuş. O dalı da kesmiş Keloğlan!

Bu kez atmaca öteki dala konmuş. O dal bu dal derken, Keloğlan ağaçta dal komamış.

Uçup gitmiş atmaca.

O sırada, bir yılan tırmanmaya koyulmuş ağaca dolana dolana.

Keloğlan:

– Sinsi canavar!

Diye bağırmış. Dokunma beyaz güvercinime!...

Yılan tıs diye saldırmış. Keloğlan baltasını kaldırmış, ikiye bölmüş yılanı.

Bu kez saldırmış yılanın geriye kalanı.

Onu da öldürmüş, bitirmiş işini!...

Dalda kımıldamadan duran yaralı güvercini alıp sokmuş koynuna. Ağaçtan inmiş, odunları vurmuş sırtına, koyulmuş yola.

O anda bir ses duyulmuş:

Güvercini kurtaran
Ey Keloğlan Keloğlan!
Seni de kurtarsınlar
Dilerim yoksulluktan!

Keloğlan bu sözleri söyleyenin kim olduğunu görebilmek için çevresine bakınmış. Görememiş kimsecikleri. Yürümüş...

Az sonra, sakalı ak, yüzü pak kocamış bir kişiye rastlamış.

Adam:

– Buralarda bir beyaz güvercin gördün mü oğlum, diye sormuş.

Keloğlan bir atmacanın saldırısına uğrayan yaralı güvercinden söz etmiş, sonra da:

Eve götürüp iyi ederim diye düşündüm. Bak bakalım, aradığın bu mu?

Diyerek koynundan çıkardığı beyaz güvercini göstermiş. Akpak sakallı adamın gözlerinin içi gülmüş: Sağol, iyi

yürekli delikanlı, demiş. Aradığım güvercin budur. Ver, onu ben iyi ederim!...

Keloğlan vermiş güvercini. Akpak sakallı adam almış, kırık kanadını okşamış. Okşar okşamaz, güvercin kanat çırparak havalanmış, uçup gitmiş. Her ikisi de, bir süre izlemişler onun gökyüzünde süzülüp gidişini.

Bilge adam Keloğlan'a dönerek:

– Tanrı senden hoşnut olsun, demiş. Kurtardın akgüvercinimi iki canavarın elinden! Onlardan ilki, "Bilgisizlik ve bağnazlık" ülkesinden gelen bir saldırgan...

İkincisi, "Bencillik ve doymazlık" ülkesinden gelen bir saldırgan!... Dile benden ne dilersen?

Keloğlan sıkılganlıkla ellerini oğuşturmuş:

– Sağlığınız, demiş.

Akpak sakallı adam yinelemiş:

– Dile benden ne dilersen!...

– Sağlığınız!...

Akpak sakallı adam bir kez daha sormuş. Gene aynı yanıtı alınca gülümsemiş:

– Tokgözlü bir delikanlısın, demiş. Ama, iyilikler karşılıksız kalmamalı...

Keloğlan boynunu bükerek:

– Ne olmuş ki, bir güvercini atmacanın elinden kurtardımsa... Bu işi iyilik olsun diye yapmadım. Doğrusu, çok acımıştım ona.

Kocamış kişi, dudaklarında belli belirsiz gülümsemesiyle birden gözden kayboluvermiş. Keloğlan ağzı açık kalmış!

Neden sonra aklı başına gelmiş:

– Ne yaptım ben!... Keşke bir dilekte bulunsaydım. Tuh!... diyerek hayıflanmaya başlamış.

Derken

Ne eserse aklına

O gelecek başına

Dilek hakkın ikidir

Üçüncüsü boşuna!...

Keloğlan, öyle sevinmiş, öyle sevinmiş ki, gözleri parlayarak: "Ne istemeli! Ne istemeli!" diye düşünmüş.

Odunların ağırlığı altına iki büklüm olmaktan öteden beri yakınan delikanlı, alnına biriken terleri silerek yüzünü buruşturmuş:

– Of, demiş. Yıllardır sırtımda odun taşımaktan bıktım! Bir katırım olsaydı...

Demeye kalmamış, nal sesleri duyulmuş. Keloğlan arkasına dönüp baktığında güçlü bir katırla burun buruna gelmemiş mi? Çabucak odunları yüklemiş. Kendi de binmiş.

Böylece yerine gelmiş birinci dilek!...

Keloğlan gönül borcu duyarak beyaz güvercine, katırını koştura koştura varmış köyüne.

Anası oğlunu katır üstünde görünce şaşırmış:

– Bu hayvan nereden çıktı? diye sormuş.

Sevinçten kabına sığmayan Keloğlan:

– Ana! Ana! demiş. Üzümünü ye, bağını sorma!

Önce "Aç mısın, tok musun?" diye sor. Açlıktan neredeyse bayılacağım. Şöyle dumanları tüten bol biberli bir tarhana çorbası olsa...

Demeye kalmamış. Keloğlan'ın aklına gelen başına gelmemiş mi?

Bir sofra kurulmuş. Ana oğlu oturmuşlar başına. Kaşık çalıp durmuşlar, çorbasına, pilâvına, aşına!... Öyle bir sofra ki, kuş sütü eksik!... Tatlısı, tuzlusu, buzlu su bile varmış. Kadıncağız ve oğlu karınlarını doyurmuşlar güzelce.

İkinci ve son dilek de gelmiş yerine böylece.

Keloğlan'ın neden sonra aklı suya ermiş. Boş bulunup son dileği "Kör bir boğaz" için harcadığına yanmış. Ama neye yarar? Baştan düşünecekti bunu!

Ah Keloğlan, Keloğlan!..
Dururken bunca dilek,
Kalkıp ister mi insan
Yalnız katır ve yemek!..

Anası durumu öğrenince, öyle üzülmüş, öyle üzülmüş ki... Keloğlan'a sitem yağdırmış:

– A benim akılsız oğlum! Böyle bir olanak insanın eline geçmişken yararlanmaz mı? diye diye yemiş bitirmiş kendini.

Umudunu yitiren kadıncağız çok geçmeden yataklara düşmüş. Sağlığı gün geçtikçe bozulmuş. Keloğlan:

– Vah anacığım, vah! Benim yüzümden hep bunlar!... diyerek dövünmüş. Gece gündüz ayrılmazmış baş ucundan.

Bir gece kapı vurulmuş:

– Kim o?

Bir ses:

– Tanrı misafiri! demiş.

Keloğlan kapıyı açmış. Eşikte, sırtında aba, elinde sopa, yaşlı bir adamın durduğunu görmüş. Gözleri bilgelere özgü ışıltıyla parlıyormuş.

Keloğlan onu içeriye almış. Kim olduğunu sormuş. Adam: "Gezginim." demiş. Delikanlı sıkıla sıkıla:

– Kusura bakma ağam, demiş. Seni yaraşır biçimde ağırlayamıyorum. Çünkü anam çok hasta!..

Gezgin bir köşede pılı pırtıya sarınarak yatan yaşlı kadının yanına varıp bakmış, bakmış, başını umutsuzca sallamış.

Keloğlan'ın içi burkulmuş. Ağlamamak için kendini güç tutmuş. Adama:

– Hiç mi umut yok? diye sormuş.

Gezgin kısa bir süre düşündükten sonra:

– Bir umut var, demiş. O da dağın ardında.

Keloğlan acı acı gülümsemiş:

– Son umdumuz bir dağın ardında ha!..

Bilge:

– Evet, demiş. Bu dağ, Kaf dağıdır. Cinlerin dağıdır. Yaşam bahçesi orada. Yaşam bahçesinde, yedi devin

beklediği insan ömrünü sürdüren yedi ağaç vardır. Birincisi incir, ikincisi hurma, üçüncüsü iğde, dördüncüsü dut, beşincisi ayva, altıncısı elma, yedincisi nar... İşte oğul, bu yedi yemişi bulur getirir, anacığına yedirirsen sağlığına kavuşur...

Keloğlan düşünmeye koyulmuş. Adam sormuş:

– Ne düşünürsün?

– Kaf dağını düşünürüm. Nerede bu dağ?

– Çok uzaklarda.

– Oraya varılır mı?

– Ananı seviyor musun?

Delikanlı: "Hem de pek çok!" diye karşılık verince Bilge:

– Varılır! Demiş.

Keloğlan demiş ki:

– Vardık diyelim, yedi devin beklediği, yedi meyve ağacından, yedi meyve koparılır mı?

Adam yeniden:

– Ananı seviyor musun? diye sorup da.

Keloğlan:

– Severim!

Diye karşılık verince:

– Koparılır!.. Demiş.

Keloğlan:

– Onun hastalığının nedeni benim!.. İyileşmesi için gerekirse ölüme bile giderim!..

Demiş de sırtlamış heybesini, çıkmış yola.

Az gitmiş, uz gitmiş. Yokuş gitmiş, düz gitmiş. Yolda rastladığı birine Kaf dağını sormuş. Yolcu eliyle uzak ta bir yeri göstererek:

– İşte şu gördüğün dağdır, demiş.

Keloğlan yola koyulmuş, üç gün, üç gece durmadan yol almış, dağa varmış. Sormuş birine:

– Kaf dağı bu mu? diye.

Adam:

– Bu Kaf Dağı değil. Kof dağıdır, demiş ve sözünü şöyle tamamlamış:

– Her gördüğün dağı Kaf dağı sanma!

Birine daha soracak olmuş, adam, Keloğlan'ın Kaf dağına gitmek istediğini öğrenince:

– Oğul, demiş. Bu gidişle sen oraya varamazsın!

– Neden?

– Çünkü, gölgen nereye gidiyorsa, sen oraya gidiyorsun. Gölgenin tutsağı olmuşsun.

Keloğlan bu sözlerden birşey anlamamış. Kafası büsbütün karışmış. Oturup kara kara düşünmeye başlamış.

– Ben Kaf dağına nasıl varırım, yedi devin beni beklediği, yaşam süren yedi ağacın, yedi yemişini nasıl koparırım? diye sızlanıp durmuş.

"Kul sıkılmayınca hızır yetişmezmiş" derler. Nitekim o anda, Keloğlan'ın dağda rastladığı akpak sakallı adam çıkagelmiş.

Beyaz bir tüy uzatmış:

– Al, demiş. Beyaz güvercin gönderdi bunu! Tüyü okşayınca istediğin yeri bulur, ne dilerse olur!

Keloğlan'ın "Sağol!" demesine kalmamış ihtiyar kayıplara karışmış. Delikanlı beyaz tüyü okşayarak şöyle demiş:

Benim kurtarıcı meleğim,

Kaf dağına gitmek dileğim!..

O anda, kırmızı ceketli, mavi pantolonlu, yabancı bir adam belirivermiş. Elinde bir kutu varmış.

Sıkı dur, delikanlı! demiş.

Kutudan kıvılcımlar çıkmaya başlamış, ve Keloğlan oracıkta pembe tozlara dönüşüvermiş.

Kırmızı ceketli adam üflemiş, pembe tozdan bir yumak oluvermiş. Adam yine üflemiş. Bu üfleyiş gitgide güçlenmiş, zorlu bir yele dönüşmüş, esmiş, esmiş... Katmış pembe yumağı önüne, götürmüş Kaf dağı yönüne!..

Kaf dağının ardında ceketi altın işlemeli bir adam beklermiş. Elinde bir değnek varmış. Değneğiyle pembe yumağa dokununca yeniden oluşuvermiş Keloğlan!..

Ceketi altın işlemeli adam gözden kaybolmadan önce şöyle demiş:

– Dönersen, bu yol kavşağına geldiğinde beni ara: "Ey Neptunlu! Neptunlu" diye seslen!

Keloğlan düşmüş yola. Bir cüce görünmüş. Upuzun bıyıkları yere değiyormuş.

– Bana beyaz güvercinin tüyünü ver, demiş. Sana altın çubuğu ve yedi lokmayı vereyim.

Delikanlı sormuş:

– Altın çubuk ve yedi lokma neye yarar?

Cüce:

– Altın çubuğu altın kapıya dokundur. Yedi lokmayla yedi aç devi doyur, demiş ve işaret parmağını sallayıp şunları eklemiş:Benden sana öğüt, kim çağırırsa çağırsın ardına bakma! Sözümü tut, kendini yakma!..

Karşıdan pırıl pırıl parlayan bir kale görünmüş, som altındanmış. Keloğlan altın kaleye vardığında bakmış ki, koca bir kapı... Ne anahtarı var, ne kilidi, ne de tutacak sapı!.. Şaşırıp kalmış. Şaşkınlığından altın çubuğu unutmuş. Neden sonra aklına gelmiş altın çubuk!... Çıkarıp dokundurmuş. Kapı ağır ağır açılmış.

Bu kapının ardında eşi görülmedik güzellikte bir bahçe varmış. Bu bahçenin ucu bucağı yokmuş. Nar çiçeği renginde kuşlar yeşil dallarda cıvıldaşırlarmış. Hafif bir yel, renk renk çiçeklerin kokularını ortalığa serpiştirirmiş. Bahçenin derinlikleri su sesleri yansıtırmış. Hava o dek güzelmiş ki, tatlı tatlı ürperiyormuş insan. Keloğlan yürümüş, aydınlık bir alana vardığında incir ağacını ve onu bekleyen korkunç devi görmüş.

Devin gözleri yokmuş, (incirleri görüp yemesin diye). Alnı burnuna kadar dümdüz iniyormuş. Burnu ve kulakları ise çok duyarlıymış. Koku alma duyarlılığı öyle güçlüymüş ki çevresinde dolaşan canlıların varlığını hemencecik sezinlermiş.

Nitekim birinin geldiğini ta uzaktan algılayıp homurdana homurdana Keloğlan'ın üstüne yürümüş. Keloğlan ne yana gittiyse peşini bırakmamış. Dev önüne atılan lokmayı alıp yiyinceye dek bu kovalamaca sürmüş. Sihirli lokmayı gövdesine indirince, izlemekten vazgeçmiş Keloğlan'ı. Oracıkta uzanıp yatmış. Az sonra da horuldamaya başlamış.

Keloğlan bir incir koparıp hurma bahçesine geçmiş. Burada gök yüzü hurma rengindeymiş. Bahçeyi bekleyen gözsüz dev, korkunç dişlerini göstererek saldırmış. Keloğlan'ın fırlattığı lokmayı yutunca da, uyuklamaya koyulmuş.

Böylece, yedi bahçenin yedi devini uyutan Keloğlan, yedi ağacın yedi meyvesini koparmış, doldurmuş heybesine.

İğde bahçesinde gökyüzü iğde renginde, dut bahçesinde dut renginde, ayva bahçesinde ayva renginde, elma bahçesinde elma renginde, nar bahçesinde nar rengindeymiş. Ve bu renk renk gök kubbecikler altında, yaşam ağaçlardaki meyvaları göremeyen gözsüz devlerin horultusundan başka bir şey duyulmazmış.

Keloğlan, darağacında yaşam sürdüren yedi ağacın yedi meyvası alarak uzaklaşmış oradan.

Tam o sırada:

– Keloğlan! Keloğlan! diye seslenmiş biri.

Kulak vermiş, aklı başından gidiyormuş az kalsın!.. Amanın, bu da nesi? Bu ses, anamın sesi! Keloğlan:

– Şaştım anamın buralarda ne işi var? diyerek bakacak olmuş.

Birden cücenin uyarması gelmiş aklına. Ne demişti cüce? “Ardına bakma! Kendini yakma!” dememiş miydi?

Ses kulaklarında yankılanmış:

– Keloğlan! Keloğlan!..

Deli olmak içten değil! Çok yakından tanıdığı anasının sesi bu! Elindeyse, hadi gel bakma bakalım!..

“Ya anası ardından kalkıp buralara dek oğlunu aramaya geldiyse! Ya Keloğlan’ı bulamayıp bu ıssız yerlerde kaybolur giderse!”

Bir yandan böyle düşünürken, öte yandan sarkık bıyıklı cücenin sözleri takılmış aklına ve yeniden altın kapıya doğru koşmaya başlamış.

– Keloğlan! Keloğlan!

Dört bir yandan bu ses yankılanmış. Gittikçe de yükseliyormuş.

Delikanlı duymamak için kulaklarını tıkamış. Ne yaptı, ne ettiyse boşuna! Ses, bu kez daha yakından duyulmuş. İlle de bakmak gelirmiş içinden. Bu isteği yenemiyormuş. Bir an gelmiş dayanma gücünü yitirmiş.

Derken cücenin yerlere dek sarkan uzun bıyıkları canlanıvermiş gözünde. Sen misin cüceyi aklına getiren!..

– Keloğlan! Keloğlan!..

Bu kez ses, hemen yanı başında duyulmuş. Başını cepkeninin altına sokmuş, olmamış. Tam gücünü yitirip de dönüp bakacağı sırada... Ne yapmış biliyor musunuz?

– Dayan! Dayan! Az kaldı dayan! diye var gücüyle bağırmaya başlamış.

Ses:

– Keloğlan! Keloğlan!., diye kulaklarında yankılandıkça, o:

– Az kaldı dayan! Az kaldı dayan! diye bağırarak öteki sesi bastırmaya çalışmış. Sonunda başarmış.

Koşa koşa varmış altın kapıya. Dokundurmuş altın çubuğu, açılmış kapı. Çıkıp gitmiş Keloğlan. Seste duyulmaz olmuş.

Ardına bakmadan uzaklaşmış oradan. Oturup dinlenmiş bir süre. Sonra yola koyulmuş. Çok gitmeye kalmamış. Yol üstünde bir adam görmüş. Adamın kafası kupkuru, göz çukurları kapkaraymış. Elinde bir kılıç, yanında bir saban varmış. Keloğlan'a, yaşam sürdüren yedi ağacın yedi yemişini elde edemezse öleceğini söylemiş.

– Bana altın çubuğu ve yedi lokmayı ver, sana kılıçla sabanı vereyim, demiş.

Delikanlı anasını düşündüğünden kabul etmemiş. İskelet adam şöyle demiş: Kılıç, güvendir korur, Saban ise doyurur. Bunlara sahip olan, ömrünce mutlu olur. Keloğlan:

– İyi ama, yaşam sürdüren yedi ağacın yedi meyvesini anama yediremezsem, ölür, demiş.

Kara kuru adam:

– Hayır, anan ölmeyecek, diye cevap vermiş. O, sağlığına kavuşmuş olarak şimdi seni bekliyor...

Keloğlan çok sevinmiş... Altın çubuk ve yedi lokmayı vererek hemen kılıcı ve sabanı almış. Koyulmuş yola. Uzun ve dolambaçlı yolun kavşağına vardığında:

Ey Neptunlu! Neptunlu!

Kırmızı ceketli! Kadife donlu! diye seslenmiş. Ceketi altın işlemeli adam görünmüş. Elinde bir kutu varmış. Kutudan kıvılcımlar saçılırmış. Keloğlan oracıkta hemencecik pembe bir toz yumağına dönüşüvermiş.

Ceketi altın işlemeli adam üflemiş. Zorlu bir yel oluşmuş. Esmiş esmiş... Katmış pembe yumağı önüne, göndermiş batı yönüne!...

Batı yönünde, kırmızı ceketli, mavi pantolonlu adam bekliyormuş. Elinde bir değnek varmış. Pembe yuvarlağa dokunuverince Keloğlan eski durumuna dönüşmüş. Kırmızı ceketli, mavi pantolonlu adam da ortadan kaybolmuş.

Keloğlan yürümüş yürümüş. Bu yolculuğu günlerce sürmüş. Sonunda varmış köyüne. Kavuşmuş anneciğine... Bakmış ki, anası iyileşmiş, sağlığı yerinde. Eskisi gibi iş görüyor, evine gidip geliyor. Dünyalar onun olmuş sanki.

Kılıç ve pulluk sayesinde yaşam güvenliğine kavuşan Keloğlan ve anası uzun yıllar mutlu yaşamışlar...

PERİ PADİŞAHI

Çok önceki zamanın birinde etrafındaki ülkelere üstün olan bir ülke varmış. Bu ülkenin padişahının bir kızı varmış. Bu kız on beş yaşına girmiş. Günlerden bir gün has bahçede, havuz başında oturup gergef işlerken, parmağındaki yüzüğünü çıkarıp gergefin üzerine koyunca, öteden bir güvercin gelir, yüzüğü kapar gider.

Kız da güvercine bin can ile aşık olur. Ertesi gün yine bahçede gergef işlerken kolundan bileziğini çıkarır, tekrar gergefin üstüne koyunca, güvercin gelip, kapar gider.

Kız artık güvercinin derdinden, yemeden içmeden kesilir. Aşkının çokluğundan, acep şu güvercin yine gelir de, bir daha yüzünü görebilir miyim diye, sabah olunca gergefini atarak havuz başına gider. o gün işlediği çevreyi gergeften sökerek yanı başına kor. Güvercin acep gelmeyecek mi diye düşünüp dalarmış.

Tam o sırada güvercin yine gelerek çevreyi kapıp kaçar. Kız da ağlayarak köşküne gider, sarhoş gibi düşer, yatar. Bir de dadısı gelir, kızın yattığını görünce, "aman sultanım, size ne oldu? Halinizi pek fena görüyorum," der.

Kız da, "Aman dadıcığım, ben de bilmem ne oldum. Birkaç gündür fenalığım var; pek hastayım," diyince, kız da padişahın bir tek çocuğu olduğundan, dadısı, "aman kızım, şimdi şah baban duyarsa çok meraklanacak, ne yapalım?" falan diye dövünüp oğunmaya başlarsa da, bakar ki, kız pek fena hasta. "Bunu ben padişaha haber vermezsem, sonra bir şey olunca benim yakamı tutar; iyisi, gidip söyleyeyim de kızının derdine çare bulsun," diye kalkıp padişaha gider, işi anlatır.

Padişah şaşırarak kızının yanına gelir. "Aman kızım, sana ne oldu" diye çabuk hekimler, hocalar bakarsa da, bir türlü derdini anlayamazlar.

Padişah gece uykularından geçip, kızının derdine çare bulmak için ne kadar hekim, hoca varsa hepsine baktırır, artık çaresiz kalırlar. Derken, padişahın veziri, "Ey padişahım, bu senin kızının hastalığına çare, hekim hoca ile bulunmaz. Sen bir hamam yaptırmalısın.

Herkes parasız gelip orada yıkanmalı. Her gelen başına geleni söyleyip gitmeli; belki bu yolda kızının çaresi bulunur," diyince, padişah hemen emredip bir hamam yaptırır.

Herkese de bildirir ki, bu hamama her kim gelirse, gözleri kör ise açılır, kel ise iyi olur, her ne hastalığı varsa,

bu hamamda yıkanan iyi olup gider. Ne kadar halk varsa gelsin, parasız yıkansın gitsin diye her bir yere bildirir. İşiten gelir; hamamda yıkanıp, bir hastalığı varsa iyi olup çıkar, her gelen, başına ne geldiyse anlatıp gidermiş.

Bir Keloğlan da bunu işitir. Onun bir de kötürüm anası varmış. Gelip, anasına, "Ana, padişah bir hamam yaptırmış, her kim gidip yıkanırsa iyi oluyormuş. Haydi, seni de götüreyim," der.

Anası, "Haydi oradan, ben oturduğum yerden kalkamıyorum, oraya nasıl gidebilirim?" diyince, Keloğlan, "ben seni arkama alıp götürürüm," diyerek, anasını arkasına alıp yola çıkar.

Giderken Keloğlan'ın aklına eser, "Anne, sen biraz şurada otur, ben varıp bir su içeyim," diyerek anasını bir konağın kapısı önüne oturtur. Öteye gider, beriye gider, içecek su bulamayıp biraz daha gider bakar ki, bir horoz, arkasında bir kırba, çeşmeden su taşıyor. Keloğlan bunu görünce, "acaba bu horoz suyu nereye götürüyor" diye horozun arkasına düşer, gider bakar ki, bir büyük kale duvarı dibinde bir ufak delik. Horoz oradan girer.

Keloğlan da çabalayarak her nasılsa delikten içeri girer. Bakar ki, bir büyük saray, içinde hiç kimse yok. Demeye kalmaz, büyük bir odaya girer. "Bunların elbet bir adamı vardır; şurada saklanıp oturayım" der, odanın dolabına girip saklanır.

Biraz durduktan sonra üç tane güvercin gelir; silkinip üç kız olurlar. "Aman geç kalmışız. Şimdi şahımız gelir. Haydi, yemeklerini hazırlayalım," derler. Kimi ortalık süpürür, kimi de tabla ile odaya yemekler getirir. Bunlar giderler.

Demeye kalmaz, Keloğlanın karnı acıkır. Yemekleri görünce, "Kim görecek, haydi, şu yemeklerden biraz yiyeyim," diye dolaptan çıkar, elini uzatıp yemek alayım derken elinin üzerine bir kere vururlar. Birden Keloğlanın eli şişer.

Öbür elini uzatır; ona da bir tokat gelince, o da şişer. Keloğlan korkarak yemekten vazgeçer, yine dolaba girer. Bir de, akşam olur bakar ki, bir güvercin gelir, silkinince bir delikanlı olup çıkar.

Keloğlan bunu seyrededursun, oğlan, o tabladaki yemekleri yer. Sonra kalkıp bir çekmece açar. Bir yüzük, bir bilezik, bir de mendil çıkarıp, "Ah Nigar'ım, bu yüzüğü taktığın eller, bu bileziği taktığın kollar sağ mı?" diye ağlayıp, mendil ile gözlerini silip, öyle yaparak bir vakit geçer. Sonra yine onları çekmeceye kor, kilitler, yatar.

Keloğlan da, aman sabah ne vakit olup da şuradan gideceğim, diye beklerken uyuyakalır.

Sabah olur, oğlan yine bir güvercin olup gider. Keloğlan sarayda kimse kalmadığını anlayınca, yine o girdiği delikten çıkarak doğru annesinin yanına gelir. Anası da, o gece sabaha kadar onu bırakıp gitti diye ağlamış, ağlamış,

oturmuş. Keloğlanı görünce, "Ayol beni bırakıp nerelere gitti?" filan diye bağırıp ağlamaya başlar.

Uzatmayalım. Keloğlan yine anasını arkasına alarak doğru hamama götürür. Bunlar hamama girip yıkanırlar. Çıktıklarında anası kötürümlükten kurtulur, Keloğlan'ın da keli iyi olur.

Onlar giderken, "Gelin, başınıza geleni anlatın da öyle gidin," dediklerinde, Keloğlan'ı kızın yattığı yere götürürler.

Oğlan oturup, bu gördüğü şeyi anlatınca, kız, "Aman, siz gidin. Ben şu Keloğlan'dan söylediği şeyleri iyice anlayacağım," diyerek yanındaki adamları dışarı çıkarır. Keloğlan'a, "Aman kardeşim, o gördüğün yeri bilir misin?" diye sorar. Keloğlan'da, "Evet bilirim, dün akşam oradayım," diyince, kız, "Aman, şu hamamı sana veririm beni o saraya götür," der. Hamamı Keloğlan'a bağışlar.

Keloğlan kızı alıp, o girdiği delikten, saraya sokar, oğlanın odasına götürür; kendi girdiği dolaba kızı kor, gider. Bir de akşam olur, üç güvercin gelip silkinirler, üç kız olurlar, yine, "Şehzademiz şimdi gelir," diye ortalığı temizleyerek yemek hazırlarlar. Biraz sonra, kız bakar ki, o şeylerini kapan güvercin gelir; silkinince ayın on dördü gibi bir delikanlı oluverir.

Kız bütün bütün kendini kaybeder, onu seyredip durur. Oğlan yemeğini yer, sonra yine o çekmeceyi açar; yüzüğü, bileziği, mendili çıkarıp, "Ah Nigar'ım, bu

yüzüğü, o bileziği takan eller, kollar sağ mı, acep bir daha yüzünü görebilecek miyim?" diye ağlayıp, mendil ile göz yaşını siler. Demeye kalmaz, kız, dolabın kapısını iter. Oğlan, kapının açıldığını görerek dolabın önüne gidince bakar ki, sevdiği kız oturuyor, "Aman Nigar'ım, sen buraya nasıl geldin?" diye sarılıp kızı kucaklar.

Sabah olunca oğlan, kıza, "Ey sevdiğim, anam beni doğurduğunun üçüncü günü periler beni çalıp buraya getirdiler, beni kendilerine padişah yaptılar. Şimdi onlar benim yanımdan hiç ayrılmazlar. Yalnız, günde iki saat giderler, ben o vakit tek başına kalırım.

Sen bu sarayda gez, yürü; hiç korkma, ama akşam olunca kendini gizle. Sonra seni görürlerse, ikimizide öldürürler. Ben yarın iki saat boş kaldığım vakit gelip seni anamın konağına götürürüm," der.

Aradan epeyce vakit geçer. Bir gün oğlan bakar ki, kız gebe. "Sultanım, senin doğurma vaktin gelince, sen bağırıp haykıracaksın. O zaman bunlar seni duyarlar. Bunun iyisi, haydi seni anamın evine götüreyim," diye kızı alıp götürür. "İşte şu karşıda gördüğün konak benim anamındır," der, "ama anam bir parça merhametsizdir. Lakin bir dadım vardır; o herkese acır. Sen git, 'Bahtiyar beyin başı için, sokakta kaldım, beni içeri alın'de."

Kız gider, kapıyı çalar. Oğlanın dadısı kızı görünce, oğlanın anasına haber verir. O da kızı içeri almağa razı olmaz. "Kim bilir nasıl kadındır," der. Lakin dadı bu kıza pek

acıdığından, yalvarmasına dayanamayarak, hanımdan gizli içeri alır, bir odaya saklar.

Bir zaman kız orada oturur. Vakti gelip doğurur. Dadı onun gizlice her bir işini görür, hanıma duyurmaz. Bir sabah oğlan pencerenin önüne gelip, kıza, "Nigar'ım" diye seslenir. Kız da ona, "Emret Bahtiyarım," diye cevap verince, oğlan da, "Ne yapıyor benim bebeğim? Ah, anam seni bilse, benim lohusalık odama kordu," diyerek uçar gider.

Dadı bunu işitince, bu kızın, oğlanın karısı olduğuna iyice inanır. Ağlaya ağlaya hanıma gidip, eline ayağına kapanarak, kızı içeri aldığını, kızın bir çocuk doğurduğunu, oğlanın da gelip kıza söylediklerini anlatırsa da, hanım inanamayarak dadıyı adamakıllı döver, kovar.

Dadı, "Hanımcığım, eğer inanmazsan yarın sen de gel dinle," der.

Hanım da sabah olunca, kızın bulunduğu oda kapısının önüne gelip bekler. Kuş yine pencere önüne gelip kıza seslenir, yine aynı şeyleri konuşurlar. Sonra da uçar gider.

Anası da bunu kendi kulağıyla işitince hemen oda kapısını açarak, kıza, "Vay, sen benim oğlumun karısıymışsın, ben bilemedim," der, onu alıp, oğlunun doğduğu vakit yattığı odadaki yatağa götürür.

Kız yatadursun, ertesi gün oğlan yine kızın odasına gelip bakar ki, kız yok. Oradan kendi odasına varınca, yine,

"Nigar'ım," diye kızı çağırır. Kız da, "Haydi oradan, yalnız pencereden bakıp gidiyorsun, bir kere içeri girip de çocuğunu sevmiyorsun," der.

Oğlan, "Aç pencereyi," deyince, kız pencereyi açar. Oğlan silkinerek adam kılığına girer. Çocuğunu sevip okşarken, karısıyla hoşbeş ederken vaktin geçtiğini unutur. Meğerse kız onu mahsustan oyalıyormuş; bahçedeki selvi ağacını yukardan aşağıya kadar zehirli iğnelerle donattırıyormuş.

Demeye kalmaz, ne kadar peri varsa oğlanı aramak için hepsi toplanırlar; bahçedeki o selvi ağacına konarlar.

Periler, zehirli iğnelere değdikçe ağacın dibine dökülürler.

Oğlanın aklı başına gelip, "Aman sultanım, ben ne yaptım, vakit geçti; şimdi gelecek olurlarsa bizi öldürürler," diyerek bir de saate bakar ki, üç saat olmuş. Gitmek için telaş ederken, kız, "Efendim, şu selvinin altına bakınız," diyince, oğlan bakar ki, ne kadar peri varsa hepsi ölmüş.

Hemen kızın ayağına kapanarak, "Aman sultanım, beni kurtardın," der. Böylece birbirlerini yeni bulmuş gibi sarmaş dolaş olarak sevinirler. Anası ile dadısı gelip oğlanı görünce, kimi ağlar kimi güler, uzun uzun görüşüp konuşurlar, ondan sonra da kırk gün kırk gece düğün yapıp, ölünceye kadar hep bir arada otururlar.

KEL MEHMET

Evvel zaman içinde kalbur zaman içinde ben annemin beşiğinde sallanırken çok çok uzun zaman önceki vaktin birinde iki kardeş varmış, bunların bir de kocakarı anaları varmış. Bu oğlanların babaları öldüğü vakit birçok inek, sığır kalmış. Günlerden bir gün, bunlar derler ki: "Gel bunları pay edelim."

O oğlanların da birinin başı kelmiş. Şimdi, Keloğlan der ki: "İnekleri salıveririz; şu eski ahıra girenler senin, yeni ahıra girenler benim olsun."

Öteki de der ki: "Yok, yeniye giren benim, eskiye giren senin."

Keloğlan da buna razı olur, hayvanları salıverirler. Bütün hayvanlar yeni ahıra girerler. Bir uyuz hayvan da, gözünün biri kör olduğu için eski ahıra giriverir. Şimdi, Keloğlan bu öküzü alır. Her gün otlatmağa kıra götürür, akşama kadar gezdirir, yine eve getirir.

Bir gün dağa gider bakar ki, dağda bir ağaç rüzgar vurdukça 'gıcır gıcır' eder. Keloğlan da, "Hay gıcır mıcır amca, ağabeyimi gördün mü?" der.

Ağaç yine 'gıcır mıcır' eder. Keloğlan da yine sorar. Ağaç ona bir şey söylediği için Keloğlan kızar; ağaca bir balta vurduğu gibi ağaç yarılır, şangır şungur altınlar dökülür. Keloğlan bunları görünce şaşırır, hemen döner eve gelir, kardeşine der ki:

"Bari bana bir öküz daha ver de benimkiyle eş edip arabaya koşayım." O da bir öküz daha verir. Keloğlan bir araba bulur, öküzleri koşar, birkaç çuval alır, çuvalları toprakla doldurur, doğru dağa gider. Orada toprakları boşaltır, altınları doldurur, arabaya koyup eve getirir.

Kardeşi bunu görünce, "Ulan Keloğlan, bunları nereden buldun, yoksa bir yerden mi çaldın? Şimdi bizi duyarlarsa ne yaparız?" der.

Keloğlan da, "Şimdi bunları çabucak pay edip bir yere gömeriz. Kim duyup kim bilecek," diyerek, koşar gider, komşudan ölçeği alır. Komşu da acep bu ne ölçecek diye ölçeğin altına biraz tutkal yapıştırır. Keloğlan ölçeği alır gelir.

Bir kendine bir de kardeşine ölçerek altınları pay ederler. Ölçeği alır yine komşuya götürür. Komşu da ölçeğin altına bakar ki, bir altın yapışmış. "Vay, bu Keloğlan altını nerede buldu?" diye öbür komşuya, o da ötekine söyleye söyleye herkese bildirirler. Bir de, bu iki kardeş işitirler ki, onların altın ölçtüklerini komşuların hepsi işitmiş.

İki kardeş birbirine der ki; "Haydi altınları gömelim, kaçalım, sakın bizi tutmasınlar."

Keloğlanla kardeşi, "durmayalım," diyerek altınları gömerler, ertesi gün de kaçıp giderler.

Biraz gittikten sonra büyük oğlan, Keloğlan'a, "Hey kapıyı kapadın mı?" diyince, o da, "yok, kapamadım," der. Öteki, "Haydi var git, çabuk kapıyı kapa da gel," diyince Keloğlan da seyirtir, doğru eve gider.

Varınca da kendi kendine: "Bari eve geldim, şu kocakarıyı bir kere yıkayayım da öyle gideyim," der.

Hemen bir kazan su ısıtır, anasını soyar, başından aşağıya kaynar suyu dökünce anası sırtakalır. Oradaki bir süpürgeyle anasını duvara dayar, kapıyı omuzlayınca doğru ağabeyinin yanına gelir. Ağabeyi onu görünce, "Keloğlan o arkandaki nedir?" diye sorar.

O da, "Sen bana kapıyı al gel demedin mi? İşte getirdim. Anamı da yıkadım da öyle geldim," diye cevap verir.

Öteki, "Nasıl yıkadın?" diye sorunca, Keloğlan, kaynar suyu başına döküp bir süpürgeyle duvara dayadığını söyler.

Ağabeyi de, "Vay kuduz kel, anamı da öldürmüş gelmiş. Allah cezanı versin. Otur bakalım," deyince biraz otururlar.

Akşam olur, ortalık kararmağa başlar, bakarlar ki, karşıdan üç dört atlı gelir. İki kardeş bunlardan korkarak hemen bir ağaca çıkarlar.

O atlı adamlar da onları görmeyip ağacın altına otururlar. Tam o sırada Keloğlan'ın nezle olacağı tutar. "Ağabey, aksırmak istiyorum," der.

Ağabeyi, "Aman Keloğlan, ne yapıyorsun? Şimdi bizi duyacaklar; yakalanacağız," derse de, Keloğlan, "Ne olursa olsun," diyip var gücüyle aksırır.

Ağacın altındakiler, "Çok şükür, gök gürledi; yağmur yağacak. Hiç değilse biraz serinleriz," derler.

Keloğlanla ağabeyinin ağacın tepesinde gizlendiklerinden haberi olmayan adamlar, ağacın dibinde otururlar, yemek yerler, çubuk çekerler, dinlenirler.

Ama Keloğlan yerinde bir türlü rahat durmaz; kıpırdanır, mırıldanır, ağabeysinin aklını başından alır.

Bu da geçer. Bu sefer de Keloğlan der ki: "Aman kolum yoruldu, kapıyı bırakacağım."

Ağabeyi de, "Keloğlan etme, biraz daha bekle, şunlar gitsin, biz de iner gideriz," derse de, Keloğlan onu dinlemeyip, paldır küldür kapıyı yuvarlayınca, ötekiler, "eyvah, dünya başımıza yıkılıyor," diyerek kaçarlar. Onlar da ağaçtan inerler.

Büyük oğlan, Keloğlan'a der ki: "Haydi, var, ne cehenneme gidersen git. Benim başıma çok bela getireceksin."

Oradan, Keloğlan bir yana, öteki de bir yana giderler.

Keloğlan gide gide bir köye varır. Demeye kalmaz, karnı acıkır. Başlar dilenmeye. Sonra gider bir cami kapı-

sına oturur. Herkes camiden çıkıyor. Bir köse adam ona der ki: "Benim çırağım olur musun?"

Keloğlan da, "Olurum ama seninle sözleşelim. Ben her ne yaparsam bana darılmayacaksın; eğer darılırsan seni öldürürüm," der.

Köse de Keloğlan'a der ki: "Haydi, şu tavukları al götür, otlat gezdir, getir."

Keloğlan da bu hayvanları alır kıra götürür, Kimini keser, kimini satar, birkaçını tutar getirir.

Köse, "Hani, bu hayvanların çoğu nerede kaldı?" diye sorar.

Keloğlan da, "Adam sen de, onlar kıra çıktıkları gibi her biri bir yana kaçtı, ben de o yana koştum, bu yana koştum, yalnız bunları tutabildim," der.

Köse hiç sesini çıkartmaz. Keloğlan, "Usta darıldın mı?" diye sorunca, o da, "yok, darılmadım. Bunda darılacak ne var!" der.

Birkaç gün geçer. Köse der ki: "Haydi Keloğlan, şu koyunları al da biraz otlat."

O da alır, kimini satar, kimini dışarıda bırakır, birkaçını da yine eve getirir. Köse yine sorar. O da, "Kimini kurt kaptı, kimi de öteye beriye kaçtı, tutamadım," der. Köse de sesini çıkartmaz.

Keloğlan, "Usta darıldın mı?" diye sorar, o da, "Yok Keloğlan" der. Bundan sonra onu bir işe yollamaz, evde oturtur.

Günlerden bir gün evde dururken, kösenin bir küçük oğlu varmış, çocuk anasına der ki: "Anne susadım," Kadın da, "Haydi Keloğlan, şu çocuğa su içirtiver," der. Keloğlan çocuğu çeşmeye götürür, 'etme, yapma' diyerek çocuğa su içirtmez. Çocuk da korkusundan sesini çıkarmayıp, Keloğlan ile beraber odaya döner. Az sonra çocuk yine çıkmak ister. Anası tekrar Keloğlan ile birlikte yollar. Ama Keloğlan yine içirtmez, çocuğu döndürür.

Çocuk bir kere daha gitmek isteyince, anası, "Haydi Keloğlan, şunu al götür de patlasın" der.

Keloğlan da çocuğu götürür, tutar kuyuya atar, döner gelir. Kadın çocuğu sorunca, Keloğlan, "Sen bana patlat demedin mi? Ben de patlattım," der. Kadın sesini çıkartmaz. Keloğlan, "Hanım, darıldın mı?" diye sorarsa da, kadın darılmadığını söyler. Söyler ama, akşamüstü köse eve gelince de, adama. "Bu Keloğlan'ın elinden biz kaçalım, yoksa bu seni de, beni de öldürecek," der.

Karı koca söz birliği edip, bir gün kaçmağa hazırlanırsa da, Keloğlan bunu işitir, götürecekleri sandığın içine girer saklanır. Onlar da biraz öteberi alıp başka bir eve giderler. Birkaç gün otururlar. Bir de bakarlar ki, Keloğlan sandığın içinden bağırmaya başlar. Sandığı açtıkları vakit, Keloğlan'ı buraya kendilerinin getirmiş olduklarını görürler.

Köse, "Biz bugün şu karşıki göle gidelim, bu gece orada kalırız. Keloğlanın yatağını gölden yana yap. Gece uyurken onu göle atalım, olur mu?" der, karısına.

Bunun üzerinde, Keloğlan'a, "Haydi Keloğlan, şu karşıki göle gideceğiz. Bu gece orada yatarız. Gider misin?" derler.

O da gideceğini bildirmişse de, onların konuştuklarını meğer hep işitmiş.

Uzatmayalım, göl kenarına giderler. O gün akşama kadar yerler, içerler. Akşam olur, yatak yapar yatarlar. Lakin Keloğlan gece uyumaz.

Karı koca, Keloğlan uyumuştur diye onun yanına sokulup, onu göle atmak istedilerse de, Keloğlan kadına bir tekme vurduğu gibi ona gölü boylatır. Kadın boğulur gider.

Köse artık dayanamaz, Keloğlan'a, "Hay Allah belanı versin, en sonunda karımı da öldürdün. Bari beni de öldür de kurtulayım," der.

Bunun üzerine, Keloğlan, "Vay usta, darıldın ha?" diyince, o da, "nasıl darılmayayım?" diye cevap verir. Keloğlan da köseyi bacaklarından tutup, "İşte, darılmak böyle olur," diye onu da göle atar.

Sonra, bu Keloğlan parasız kalır. Bir gün yolda giderken bir beşlik bulur. Bununla ne alayım derken, gider beş paralık leblebi alır. Yiye yiye gidedursun, bakar ki, yolda ağzı açık bir kuyu. Kuyunun içine bakarken, yarım leblebisi içine düşer. "Yarım leblebimi ver, yarım leblebimi ver," diye başlar söylenmeye. Bir de bakar ki, bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir arap kuyudan çıkıyor. "Ne istersin?" diye sorar Keloğlan'a. Keloğlan da, yarım leblebimi ver," diye cevap verir.

Arap kuyuya iner, yine çıkar, bir sofra getirir. Bunu Keloğlan'a verip, "Bu sofrayı al, ne vakit karnın acıkırsa, 'açıl sofram' de açılır, sonra da 'kapan sofram' de kapanır," der.

Keloğlan bunu alır, doğru bir eve girer, orada birkaç gün oturur. Ne var ki, karnı acıktığı vakit sofrayı önüne kor, 'açıl sofram' diyince sofra açılır, ama o denli yemek çıkar ki, hangisinden yiyeceğini şaşırır.

Kendi kendine, "varayım şu mahalleliyi yemeğe çağırayım," der. Ne kadar adam varsa hepsini çağırır. Onlar da Keloğlan'ın evine giderler. Herkes bakar ki, evin içinde kimse yok. Birbirlerine, "Canım, bu Keloğlan bizi çağırdı ama burada yemek hazırlığı yok," falan gibi sözler ederler.

Demeye kalmaz, Keloğlan sofrayı getirir; 'açıl sofram' demesi üzerine sofra açılır ki, ne bakarsın, öyle yemekleri o adamlar ne görmüş ne de yemiş. Her neyse, bunlar karınlarını doyururlar, çıkarlar giderler, amma bir adam gönderirler, o sofrayı Keloğlan'dan çaldırtırlar.

Sabah olur, Keloğlan acıkır, bir de sofrayı arar bakar ki, sofra yok. Oradan gider yine kuyunun başına. "Yarım leblebimi ver," diye bağırır. Arap yine çıkar, "Ne istersin?" diye sorar. Keloğlan, "Yarım leblebimi ver," diyince, arap bu sefer, "Sofrayı ne yaptın?" der. Keloğlan da, "Onu çaldılar," diye cevap verir.

Arap ona bir değirmen getirir. "Bu değirmeni al; sağına çevirirsen altın dökülür, soluna çevirince de gümüş dökülür," der.

Keloğlan hemen değirmeni alıp evine gelir. Sağına çevirir, altın dökülür, soluna çevirir gümüş dökülür. Keloğlan öyle bir zengin olur ki, deme gitsin. Herkes bunu görür. "Bu Keloğlan bu kadar parayı nereden buldu? Mutlak bunda bir iş olmalı!" diye merak eder.

Bir gün adamın biri Keloğlan'ın evine gelir. Her nasılsa bu değirmeni görür, sonra çıkar gider. Bir gece onu da çalar. Keloğlan yine değirmeni arar, bakar ki, yok. Tekrar kuyuya gider, yine aynı şekilde bağırır. Arap yine kuyudan çıkıp, "Canım, ne bağırıyorsun? Hani sofra, hani değirmen? Daha yarım leblebi bitmedi mi?" der.

Keloğlan da, "Öyle amma, çaldılar," diye cevap verir.

Bunun üzerine, arap ona iki tane tokmak verir. "Al bunları. Sakın vur tokmaklarım' deme," diye de tembih eder.

Keloğlan bu tokmakları alır, biraz gider. Kendi kendine, "Bu arap dedi ki, vur tokmaklarım' demeyeyim; ya ben bunları ne yaparım?" diye düşünürken, "bakayım, bir kere 'vur tokmaklarım' diyeyim," der.

Orada oturur, 'vur tokmaklarım' diyince, bunlar Keloğlan'ın başına çıkarlar, pat küt Keloğlan'ı bir temiz döverler. Keloğlan da, aman zaman diye bağırır çağırır. Bakar ki tokmaklar ha bire vuruyor. Keloğlanın aklı başına gelir, "dur tokmaklarım," der.

Tokmaklar da durur. "Ha, şimdi buldum kolayını," diyip, evine gelir.

Sofra ile değirmeni çalan adamları yine evine çağırır. Onlar da yine Keloğlan'da bir şey var diye çabucak gelirler. Biraz otururlar. Keloğlan tokmakları getirir, 'vur tokmaklarım' diyince de tokmaklar, herifleri bir temiz döverler. Herifler artık bu dayağa dayanamayıp, "Aman Keloğlan," diye bağırırlar. Keloğlan da, "Hani sofra, hani değirmen?" diye sorar. Onlar da, "Aman dur, getirelim." derler.

Oradan biri gider sofra ile değirmeni getirir, Keloğlan'a verirler. O vakit Keloğlan, 'dur tokmaklarım,' diyip, tokmakları durdurur. Herifler de çıkar gider.

Sonra, bu Keloğlan kalkar evlenir, düğün dernek yapar, bir kız alır oturur. O memlekette onun gibi bir zengin daha olmadığı gibi orada herkes onu bir büyük olarak tanır. Kimin ne işi olursa ona danışır. Ölünceye kadar vaktini neşe içinde geçirir.

SİHİRLİ MENDİL

Bir zamanlar yoksul bir kadın varmış. Bu kadıncağızın Keloğlan adında kalın kafalı bir oğulcağızı var mış ki onu çok severmiş.

Birgün oğlunu şeker almak için bakkala göndermiş. Keloğlan getire getire ne getirse beğenirsiniz? Bir külah dolusu kırmızı biber getirmemiş mi?

Kadıncağız oğlunun aptallığına çok kızmış. Bu ilki olsa, bağışlayacak. Ama, ne ilki, ne de sonu! Keloğlanın bir türlü vazgeçemediği kötü huyu!..

Kadın oğlunu dövmeye başlamış, dövmekle kalmamış, ağzına biber doldurmuş.

Oğlan oğlan aptal oğlan
Bir olur mu hiç şekerle biber?
Ye sopayı da akıllan!

Kaba etine şaplaklar indikçe Keloğlan bir yandan ağlar, bir yandan da:

Aman anam yaman anam

Yeter vurma aman anam

Ben köteğe dayanamam!..

Diye bar bar bağırırmış.

Dayağın insanı adam ettiği nerede görülmüş? Nitekim, Keloğlan sonunda dayanamamış, kurtuluşu evden kaçmakta bulmuş.

Birgün yiyecek çıkısını omuzuna vurmuş, yolda revan olmuş. Az gitmiş, uz gitmiş, dağ bayır dememiş yürümüş. Bir de durup bakmış ki, yavuz gitmiş.

O sıra birkaç köylünün korkuyla kaçıştıklarını görmüş. "Ne oluyor?" demeye kalmadan yanından geçen biri:

– Durma kaç! Diye bağırmış. Şuracıkta koskocaman bir ayı var!..

Şaşkın oğlan orada durmayıp hemencecik kaçacak yerde, ayının üstüne üstüne gitmeye başlamamış mı? Derken ayıyla burun buruna gelmişler. Keloğlanın aklı başından gitmiş.

Eyvah, aklım yitik! Benim işim bitik!

Demiş. Ayı dile gelmiş...

– Korkma, sana kötülük yapacak değilim. Ama, kaçmaya kalkarsan seni bırakmam. Hem, sonra ben den boşuna korkuyorsun... Ben ayılar hükümdarının kızıyım. Yolumu kaybettim. Beni insanoğullarının kötülü-

ğünden korur yol bulur, babamın sarayına götürürsen karşılığını görürsün.

Keloğlan içinden:

– Ölümlerden ölüm beğen! diye geçirmiş.

Bu isteği geri çevirmeye kimin gücü yeter ki?

– Ayı yoldaşım! Vah, talihsiz başım!

Diyerek boynunu bükmüş. O önde, ayı arkada koyulmuşlar yola. İnlerde, kovuklarda gizlenerek günlerce yol yürümüşler, büyük bir mağaraya girmişler. Bir gece bir gündüz gitmişler.

Ayı mağaranın derinliklerinde görkemli bir sarayı göstererek:

– Babamın ülkesine geldik.

Deyince, Keloğlan çevresine korkuyla bakınarak:

– Gayrı bırak beni, gideyim, demiş.

Ayılar hükümdarının kızı onu salıvermemiş:

– Korkma, demiş. Buraya kadar beni sen korudun. Bundan sonra ben seni koruyacağım. Birazdan babamın karşısına çıkacaksın. Babam seni ödülsüz koymaz.. İstediğin kadar para, mücevher dileyebilir sin. Ama, açgözlülük etme.. Ondan yalnız mendilini iste!..

Uzatmayalım, çok geçmeden ayılar padişahının sarayına varmışlar. Sarayda saraymış hani! Dört bir yanı ayı postları ile sarılıymış. Merdivenlere ve salonlara türlü hayvan postları seriliymiş.

Nöbetçi ayılar Keloğlan'ı görünce, sivri dişlerin göstererek homurdanmaya başlamışlar:

– Gırrr! Gor! Gorrr!!!..

Onun hükümdar kızının korunmasında olduğunu anlayınca da, homurtular hemencecik hoşgörüye dönüşüvermiş:

– Keloğlan'ın yüreğine su serpilmiş biraz.

Ayılar sultanının ardından taht odasına girmiş. Ayı silkinerek kılık değiştirmiş, güzeller güzeli bir kız olmuş. Babasına olanları anlatmış. Hükümdar Keloğlan'a sormuş:

– Dile benden ne dilersen?

Keloğlan kekeleyerek kızın kendisine öğrettiklerini zar zor söyleyebilmiş:

– Dünya malında gözüm yok, demiş. Para pul istemem. Bana hatıra olarak mendilini ver yeter.

Padişah vermek istememiş. Kızı üstelemiş:

– Ama, o olmasaydı, beni insanoğullarının kötülüğünden korumasaydı, kızının, yüzünü hiç göremiyecektin, bunu unutuyorsun baba!

Çok sevdiği kızını kıramayan padişah çıkarıp vermiş mendili. Keloğlan böyle durumlarda nasıl davranılacağını bilmediğinden, padişah kızının kaş göz ederek uyarması üzerine padişahın elini eteğini öpmüş. Birinin arkasından: "Sağ olun, var olun, tanrı sizi başımızdan eksik etmesin!" gibi sözler fısıldaması ve bunları söylemesi için kendini uyarması üzerine de, sözcüklerin başını gözünü yara yara:

– Sağ olun, var olun padişahım, diye kekelemiş.

Sonunda söylenileni yapmayı becerebilmiş, ama ölmüş ölmüş dirilmiş. Zavallıcığın ömründe hiç padişah gördüğü mü var? Hem ayılar da, onu çok korkutmuş canım!..

Sözünü bitirir bitirmez, padişahın huzurundan ayrılmış, oradan öyle bir kaçış kaçmış ki, ardından ok atsalar yetişmezmiş.

Gitmiş gitmiş, gücü bitmiş, yol bitmemiş.

Hava sıcakmış, çok terlemiş. Mendili çıkarıp terini silmeye başlamış.

Çok da acıktım, diye mırıldanmış. Bir somun iki baş kuru soğan olsaydı, şimdi şuracıkta oturur yerdim.

Demeye kalmamış, o an bilinmeyen bir yerden ses duyulmuş:

Ey! Keloğlan! Keloğlan!
Kabul edildi duan,
İşte sana bir somun
İki baş kuru soğan

Derken istediği yiyecekler bir dizi dizilmemiş mi önüne! Keloğlan ağzı açık öylece bakakalmış. Düş mü, gerçek mi? Dokundurmuş elini, soğanı şöyle bir yoklamış, gerçek soğan! Somun da öyle!

Gayri "Neyin nesi, kimin fesi?" diye soracak gücü mü var! ekmeği koparıp koparıp ağzına tıkıştırmış. Yutmakta güçlük çekince:

– Bir testi su da olsaydı ya, demiş.

Bunu der demez bir testi su gelmiş. Dilekleri yerine getiren hangi sihirli güçse, Keloğlan'ın aptallığına acımış olacak ki, zeytinde göndermiş. Tuzunu biberini de unutmamışlar. Keloğlan ağzını şapırdata şapırdata yemeğe koyulmuş.

Oysa mendil sihirliymiş, insanın her isteğini yerine getirirmiş. Padişah verirken bunu söylemeyi unutmuş. Onun birdenbire ortadan kayboluşu padişah kızını çok şaşırttığından, o da söylememiş, daha doğrusu buna zaman bulamamış.

Sözün kısası mendilin "tılsımlı" bir mendil olduğu Keloğlanın aklının ucundan bile geçmemiş. Onu sıradan bir mendil sanırmış.

Keloğlan karnını doyurduktan sonra, terden sırılsıklam olan mendilini kurusun diye bir çalıya asmış ve kendi de oracıkta yatıp uyumuş. Kalkıp yeniden koyulmuş yola. Bir süre yol aldıktan sonra, kuruması için güneşe serdiği mendili almayı unuttuğunu anımsayıvermiş. Kendi kendine:

– Adam sende, bir bez parçası için bu sıcakta yol tepmeye değmez!

Diyerek yürümeyi sürdürmüş. Demincek onun aptallığına acıyanlar, bu kez de acımış olmalılar ki, o sırada birdenbire zorlu bir yel esmeye başlamamış mı? Keloğlan'ı savurmuş bir yana, ortalığı katmış tozu dumana!

Sonradan başladığı gibi yine birden dinivermiş, bu zorlu yel.. Keloğlan kapaklandığı yerden doğrulurken bir de bakmış ki, mendili az ötesinde durmuyor muymuş?

Az önce: "Bir mendil için o kadar taban tepilir mi?" diyen üşengeç Keloğlan, mendiline kavuştuğuna eni konu sevinmiş.

– Şu işe bak, demiş. Bizim mendili deli rüzgâr ayağıma kadar getirdi.

Mendili alıp koynuna sokmuş ve yürüyüp gitmiş. Günlerce yolculuktan sonra bir kente varmış. Sokaklarda başı boş dolaşmış bir süre. Aşçı dükkânlarının camekânlarını yutkuna yutkuna seyretmiş. Yemek kokularını içine çektikçe ağzı sulanmış.

Sıcacık biber ve baharat genzini doldurunca başlamış aksırmaya, "Pişii! Pişiii!" diye. Mendilini çıkarıp ağzını burnunu silmiş. Bir yandanda şöyle yakınmış.

– Ah! Ah! Talihsiz başım! Gurbet elde yatacak ne yerim var, ne sıcak bir aşım!

Böyle söylenirken tabaklar dizilmemiş mi önüne! İşte sana sıcak aş!.. Bir tas çorba, bir tabak kuru fasulye! Otur, afiyetle ye!..

Keloğlan:

– Bunları kim getirdi?

Diye çevresine bakınmış. Korkusundan bir süre yemeklere el sürmemiş. Ama, karnı çok aç olduğu için kıyısından köşesinden şöyle azcık tatmış. Kimsenin birşey demediğini görünce de büyük bir iştahla atıştırmaya koyulmuş. Bu yemekleri gönderen iyi yürekli kimseye teşekkür etmeyi de unutmamış. Azda olsa, dünyada iyi yürekli ve acıyan insanların var olduğunu düşünmüş.

Karnı doyunca, Keloğlanın kafası çalışmaya başlamış biraz. Kendi kendine:

– Ne iş var, ne güç, demiş. Doğrusu böyle yaşamak güç! Gayrı bir baltaya sap olmak gerek!..

Ama, iş için gittiği dükkânların kapsından içeri girmeye cesaret edemeyip gerisin geriye dönmüş.

Sonunda bir kuyumcu dükkânının önünden geçerken gözünü karartmış, içeri girivermiş ve:

– İşsizim, iş arıyorum, demiş.

Kuyumcu ters adamın biriymiş. Onu "tepeden tırnağa" değil de, tırnaktan tepeye doğru süzmeye başlamış. Gözü başına ilişince;

– Başın da kelmiş senin, demiş. Ama, zararı yok. İçindeki önemli. Bu sanatı öğrenebilir misin?

Keloğlan kendinden umulmayan bir cesaretle:

– Evet! demiş.

Kuyumcu onu gözleriyle şöyle bir ölçüp biçtikten sonra, bıyık altından gülmüş:

– Hadi ordan yalancı! demiş. Ben bunca yıl öğrenemedim. Sen nasıl öğreneceksin?

Keloğlan:

– Eyvah! Acaba yanlış bir iş mi yaptık!

Diye kaygılanmış. Neyseki korktuğu başına gelmemiş. Adam onu işe almış.

Keloğlan, kuyumcunun yanında çıraklığa başlaya dursun, biz gelelim o ülkenin "astığı astık kestiği kestik" hükümdarına..

Padişahın yetişkin oğlu varmış, onu dünyanın en güzel kızıyla evlendirmek istiyormuş. Dört bir yana elçiler göndermiş. Dünyanın en güzel kızını aratmış. Sonunda kızı bulmuşlar. Gel gör, dünya güzeli bir istekte bulunmuş:

– Düğün hediyesi olarak, altın gergef ve altın bir iğne istiyorum. Öyle görülmemiş birşey olsun ki, kendi kendine nakış işlesin.

Hükümdar ülkenin bütün kuyumcularını toplayıp danışmış. Kuyumcular, padişahın isteklerini öğrenince hepsi birden:

– Olamaz, padişahım! Böyle birşey yapılmaz! Demişler.

Sen misin bunu diyen? Padişah kızgınlıktan hop kalkmış hop oturmuş:

– Olmaz ha!!! Cellattı...

Demincek padişahın isteklerine karşı çıkan kuyumcular yelkenleri hemencecik suya indirmişler.

– Padişahım, demişler. Öyleyse bize kırk gün süre verin..

Kırk günün sonunda yeniden huzura, çıkıp:

– İsteklerinizi yerine getirmek olanaksız bir şey

Padişahım, demişler.

Padişah, karşısında boyunları bükük elpençe divan duran kuyumculara:

– Sizlere kırk gün daha süre veriyorum, demiş, yapamazsanız boyunlarınızı bu kez celladın önünde eğeceksiniz böyle!

Kuyumcular saraydan ayrılmışlar üzüntüden hiç birinin ağızını bıçak açmıyormuş.

Keloğlan dükkâna dönen ustasını üzgün görünce sormuş.

– Usta! Neyin var, hasta mısın?

Kuyumcu duymamış bile. Elini şakağına dayayıp kara kara düşünmeye başlamış. Bir yandan da:

– Olmayacak şey! Olmayacak şey! diye söylenirmiş.

Keloğlan çekine çekine sormuş:

– Olmayacak nedir usta?

Adamcağız karşılık vermemiş. Ama içini dökme gereksinimi duyduğu için "Of! Of!" diyerek derin bir soluk aldıktan sonra:

– Padişah olmayacak şeyler istiyor, demiş. İsteği yerine getirilmezse boynumu vurduracak..

Keloğlan:

– Padişah boynunu vurduracak ha! Amanın!

Diye korkusundan ağlamaya koyulmuş.Derken kuyumcu da başlamamış mı hüngür hüngür ağlamaya? Mendilini çıkarıp akan gözyaşlarını silmiş.

Keloğlan da bir mendili olduğunu anımsayarak cebinden sihirli mendili çıkarmış, göz yaşlarını silmiş. Af buyrun bir de sümkürmüş içine.

Kuyumcu göğüs geçirerek:

– Altın gergef, altın iğne, nakış işler mi hiç kendi kendine! diye söylenmiş. Bak, şu deli Padişahın isteğine!..

Demeğe kalmamış, kendi kendine nakış işleyen gergef iğne, hemencecik gelivermiş önlerine! Pırıl pırıl bir altın iğne, pırıl pırıl altın bir gergef üzerinde zikzaklar çizerek nakış işlemeye başlamış.

Gözlerine inanamayan kuyumcunun neredeyse aklı başından gidiyormuş. Ama, kurnaz adam kendine çabuk toparlamış. Bir gözü açık,bir gözü kapalı olarak bir süre düşündükten sonra:

– Üzümü ye, sorma bağını! diye kıs kıs gülmüş..

Olanlar Keloğlan'ı da şaşırtmış. Hemen dükkândan dışarı fırlamış. Sağa sola bakmış. Kimseleri göremeyince surmuş:

– Usta bunu kim yaptı?

Cevap alamayınca kendi sorusuna kendi karşılık vermiş

– Kim olacak? Bu olsa olsa şeytanın işidir.

Kuyumcu kaşlarını çatmış:

Sen öyle bil ey ahmak!

Sahip çıkanındır hak.

Yapamaz bunu şeytan?

Bu işi benim yapan!

Keloğlanın ağzı bir karış açık kalmış. "Az önce, elinden bir şey gelmediği için kara kara düşünen, ağlayıp sızlayan sen değil miydin usta" diyecek olmuş. Ama, bunu söylemeye cesaret edemediğinden öylece bakakalmış. Yalnız şu kadarını sormayı akıl edebilmiş:

– Bir getiren olsaydı, görmez miydik usta?

Adam "Elbette göremezsin!" demiş ve ardından eklemiş:

Hüngür hüngür ağladım, Cinlerimi topladım. Benim üstün gücüm var, Gözlerini bağladım.

Kuyumcu bunları söylerken bir yandan da sevincinden göbek atıp oynamaya başlamış. Sonra da, Keloğlan'ın şaşkın bakışları karşısında, altın gergefle altın iğneyi kaptığı gibi hemen koşmuş, Padişaha götürmüş.

Padişah altın gergefle altın iğnenin kendiliğinden çalışmasını bir süre hayranlıkla seyretmiş ve kuyumcuya:

– Aferin sana, demiş. Böylece yalnız kendi başını değil, öteki kuyumcuların da başlarını cellâdın satırından kurtardın. Bu nedenle sana çok borçları var.

Padişah çok cimriymiş. Altın gergefle altın iğneyi getiren kuyumculardan topladığı altınlarla ödemiş. Ayrıca, onu Sarayın kuyumcubaşısı yapmış.

Adam kuyumcubaşı olduktan sonra; "Belki boşboğazlık eder herkesi benim hakkımda kuşkuya düşürecek birşeyler kaçırır ağzından.." diye Keloğlan'ın işine son vermiş, eline biraz para tutuşturup onu hemencecik başka bir kente yolcu etmiş.

Peki, sihirli mendil ne oldu, diyeceksiniz. Söyleyelim: Kirden pasaktan artık tutulacak yanı kalmayan mendilini Keloğlan bir gün ırmakta yıkayayım, demiş. Yıkarken yıkarken, elinden kayıp suya düşmemiş mi medil? akıntı alıp götürmemiş mi?

Keloğlan: "kirli bir bez parçası" için kendini zora sokmayı istemediğinden mendilin sulara kapılıp hızla uzaklaşmasına seyirci kalmış.

Değersiz de olsa, her şeyi yitirmek birazcık canını sıkmamış değil ama: "Alt yanı bir bez parçası" diyerek önemsememiş bunu. Sözün kısası, Keloğlan, ayılar Padişahının verdiği armağanı, yani değerini bilmediği "sihirli" mendilini yitirmiş ve yitirdiğine pek üzülmemiş bile!

Baştan ona acayip mendilini geri getiren süper güç de, bu kez Keloğlana acımamış ve yardımına koşmamış nedense!

Kıssadan hisse:
Bilmez çok kimse,
Gücün kendinde,
Kendi özünde,
Varolduğunu.
Bir bilse bunu,
Kavga, yoksulluk
İnsana kulluk
Ortadan kalkar
Diner acılar!

ÜÇ KÖSEYE BİR KELOĞLAN

Bir varmış bir yokmuş. Bir Keloğlan ve aksakallı babası varmış. Kime kimseye zarar vermeden kendi hâlinde yaşarmış. Ölmeden önce oğlunu dizinin dibine oturtmuş, iki kulağından da tutmuş:

– Keloğlum keleş oğlum, demiş. Benden sana baba nasihati. Sakın ha sakın, köselere olma yakın. Yanılıpta onlarla iş tutma! Bu öğüdümü kulağına küpe yap, hiç unutma. Sonra anandan doğduğuna pişman olursun.

Babası ölünce iş Keloğlan'a düşmüş. Düşmüş ya, iş nerede? Keloğlan o kapıya gitmiş, bir çırağa ihtiyacınız var mı, diye sormuş. Bu kapıya gitmiş, beni yanaşma tutmaz mısınız, diye ağızlarını yoklamış. Yok. Kimsenin ihtiyacı yokmuş. Böylece günler geçmiş. Keloğlan kendisine çalışacak bir kapı bulamamış.

Her şeyden ümidini kestiği, talihine küstüğü bir sırada yaşlı bir adam:

– Keloğlan, demiş, bakıyorum günlerdir iş arıyorsun. O kapıyı tıngırdatıp bu kapıyı çalıyorsun.

Bizim köyde sana göre iş yok. Ama komşu köyde bir adamın kapısına bir yanaşma aradığını duydum. Bir kere de oraya git.

Haberi alır da Keloğlan durur mu? Bir koşuda varmış komşu köye. Bulmuş adamın evini. Çalmış kapısını. Çıka çıka karşısına kim çıksa beğenirsiniz? Boyu biraz kısaca, sakalcığı kösece, gözleri çekikçe, gövdesinden fazla elleri çevikçe bir adam.

Babası köselerle işbirliği etme diye nasihat etmişti ya ama Keloğlan adamın köse olduğunu anlayamamış. Yanaşma durmaya; razı olmuş. Köse çok sıkı bir kesim kesmiş:

– Bak adamım, demiş. Kapımda üç yıl çalışacaksın. Ücretini yıl sonunda öderim. Seni bir yıl Aşağıköy'de, bir yıl Ortaköy'de bir yıl da Yukarıköy'de çalıştırabilirim.

Keloğlan adamın her dediğine "he" der. Gün doğandan gün batana tarlada çalışır. Arada oduna gider dağa. Ne buyurduysa Köse Ağa, yapamam, elimden gelmez demez. Önüne koydukları bir kuru ekmeği yer. Bir günden bir güne, ne düğünde ne bayramda, ağa ile sofraya oturmaz. Aşırı saygısından mı böyle davranır? Hayır, Köse, karısı ve güzel kızıyla yemeğini Keloğlan kırda bayırda iken yermiş de ondan. Keloğlan, onların

sofrada yemek yediklerini, ağızlarını silip Allah'a şükrettiklerini hiç görmemiş.

Her sıkıntıya katlanan Keloğlan ilk yılın son gününü getirir:

– Köse ağam, der. Bir yılı geçirdim. Kesimimize göre ücretimi bu gün ödemen gerekiyor.

Köse çekik gözlerini kısmış:

– Elbette adamım, demiş bir yıl bugün doluyor.

Ücretini yıl sonunda yani yarın alırsın. Ama bugün de Ortaköy'e gideceksin. Orada ağabeyim var. Kalan iki yılı onun kapısında tamam edeceksin. Eğer bu akşama kadar Ortaköy'de ağabeyimin evinde hazır bulunmazsan, sözleşmemiz sona erer. Bir yıllık emeğin boşa gider.

Keloğlan aşağı tükürse sakal, yukarı tükürse bıyık, mecbur olmuş ücretini bile alamadan Ortaköy'e gitmeye. Orada çaldığı kapıyı ilk kösenin aynısı fakat gözleri biraz daha kısık, suratı biraz daha asık bir adam açmış. Keloğlan iki söz söyleyecek olmuş, ağa tüysüz kaşlarını çatmış, biraz yana yatmış "Sus!" demiş. Haberi varmış ki olup bitenden, Keloğlan'a söz ettirmemiş ne dereden, ne tepeden.

Neyse, Keloğlan bu kapıda da bir yılını daha tüketmiş. Tarlalara ekin ekmiş, tırpan sallayıp harman yerine sırtında sap çekmiş. Ayak basmadığı ne kır kalmış ne bayır. Emek vermediği ne samanlık kalmış ne ahır. Gene bir tas duru su ve bir parça kuru ekmekle gününü gün etmiş. Bu

Ortaköylü Köse'nin de sofrasına bir günden bir gün çağrılmamış Keloğlan. Bunların da yavan mı, yağlı mı, acı mı, tatlı mı yediklerini anlayamamış.

İkinci yılın son günü, ne geç, ne erken, tam vakti saatinde gelip çatmış. Keloğlan hakkını istemek için ağanın karşısına çıkmış. Ortaköylü ağa hiç konuşturmamış Keloğlanlı yine.

– Ne kırktır ne ellidir, bizden alacağın bellidir. Bir yılı doldurdu kapımdaki hizmetin. Yarın sabah eline geçer ücretin. Amma ve lâkin geriye kalan bir yıllık hizmetini Yukarıköy'deki ağabeyimin yanında tamamlayacaksın. Bu akşam orada hazır bulunmalısın. Yoksa emeklerin zayi halin vay vay olur.

Keloğlan sesini çıkarmamış. Akşam olmadan varmış köselerin Yukarıköyü'ne. Varmış bakmış ki ne baksın. Bu ağası da köse... Hem de katmerli köse. Yüzünde tüy tüs arama. Ters ters bakar adama.

Neyse... Bu kapıda da bir yıl geçirmiş. Ne Ortaköy'e inebilmiş ücretini istemek için, ne Aşağıköy'e. Büyük Köse soluk aldırmamış kendisine. Bakmış evin her bir işine. Çiftçi olmuş, ekinlerini ekmiş. Irgat olmuş hasatlarını yapmış. Çoban olmuş koyunlarını gütmüş. Bahçıvan olmuş bahçesini bellemiş. Seyis olmuş atını tımarlayıp çullamış. Büyük Köse de kuru ekmekle duru sudan başka bir şey vermemiş Keloğlan'a. Kendileri kapanırlarmış odalarına, orada et mi yerler, dert mi yerler, kimse bilmezmiş. Öyle

geçmiş, böyle geçmiş. Sonunda üçüncü yıl da sona ermiş. Son gün Keloğlan karşısına dikilince, Köse bir öfkelenmiş, bir bağırmış. Bir ses çıkarmış ince mi ince. Olmayan kaşlarını çatmış, ortalığı birbirine katmış.

– Sen hiç yol yordam bilmez misin a kel kafalı yanaşma! Haddini bil, boyunun ölçüsünü aşma! Seni kim tuttu? En küçük kardeşim. Seninle kim pazarlık etti? En küçük kardeşim. Öyleyse hesabını da o bilir.

Doğru ona git! Onunla gör hesabını.

Keloğlandır, kızmamış, öfkelenmemiş. Bir karşılık vermemiş elden dilden. Uysallığı bırakmamış elden. Boynunu bükmüş. Doğru Aşağıköy'ün yolunu tutmuş. Dayanmış ilk ağanın kapısına. Tak tak tak! Kösenin karısı aralamış kapıyı. Açar açmaz da şak diye yeniden kapamış. Biraz boğuk, fakat oldukça soğuk bir sesle içerden:

– Ne istiyorsunuz? Kocam evde yok, demiş.

– Beni tanımadınız mı? Ben eski yanaşmanız Keloğlan'ım. Köse ağamla konuşmak istiyorum.

– Köse ağan kır tarlada çift sürüyor.

Keloğlan kadının doğru konuşmadığını anladığı hâlde kır tarlanın yolunu tutmuş. Köse ağa orada yokmuş. Dönüp gelmiş yine eve. Kadın bu sefer de:

– Kır tarlada işini bitirip sulak tarlaya gitmiştir belki, demiş.

Keloğlan bir koşu varmış sulak tarlaya. Köse orada da yokmuş. Keloğlan'ın kel kafası geç de olsa dank etmiş. Köy-

den epeyce uzakta Bataklık denilen bir çayırlık varmış. Baharda çayırlar diz boyunu bulunca, aralarına kazıklar ördekler dolunca Köse küheylan atına biner, oraya otlatmaya gidermiş.

Keloğlan varınca çayıra, Köse'nin uyuduğunu, atın da otladığını görmüş. Ayak ucuna basarak ata yanaşmış. Çakısıyla uzun kuyruk kıllarını kesmiş. Bataklığın üstüne dikmiş.

Sonra atın örkünü çözmüş, götürüp tepenin arkasına saklamış. Geri dönüp gelmiş Köse'nin başucuna.

"Köse Ağa!.. Köse Ağa!.." diye öyle bir ünlemiş ki, Köse'nin aklı başından gittiği gibi, geniş çayırlıkta ne kadar ördek, kaz, angut, turna varsa hepsi havalanmış. Gökyüzü kanat şakırtısıyla dolmuş.

Köse neye uğradığını anlayamamış. Sıçrayıp kalkmış. Baskına uğradığını sanarak koşmaya başlamış ama Keloğlan arkasından yetişmiş.

– Küheylan bataklığa saplanmış! Koş! Kurtar!

Köse durur mu? Bataklıktaki kuyruk kıllarını görünce atımı kurtarayım diye atlayıp yapışmış kuyruk kılına. Yapışmış ya, derin bataklık yutuvermiş kendini. Gırtlağına kadar çamura saplanıp kalmış. "Kurtar beni Keloğlan!" diye yalvarıp yakardıysa da Keloğlan:

– Gerçekten köylülere haber veririm, gelir kurtarırlar, demiş.

Bataklıktan ayrılıp küheylanın yanına gitmiş. Binmiş üstüne, köyden geçerken duvar dibinde oturan birkaç kişiye Köse'nin batağa saplandığını haber vermiş.

Keloğlan altında küheylan doğru Ortaköy'e gitmiş. Köye girmeden attan inmiş. Ağaçlar arasına atı saklamış. Dayanmış ortanca kösenin kapısına. O kapıda da aynı konukseverlikle karşılaşmış. Kapıyı açmaya karısı "Kocam karşı tarlada" demiş.

Varmış karşı tarlaya Keloğlan: Gerçekten de oradaymış Köse. Önüne sofrasını açmış, yemek yemeye hazırlanıyormuş. Bir kaz kızartması duruyormuş önünde. Keloğlan'ın yanaştığını görünce telâşlanmış. Yemeğine ortak çıkmasın diye:

– İyi ki geldin Keloğlan, demiş, sapan demirim kırıldı. Bir başkası olacak evde. Gidip getiriver.

– Hay hay ağam. Ama karınız bana kapıyı bile açmadı. Demiri hiç vermez.

– Verir verir... Vermezse bana sesleniver. Ben burdan ünlerim karıma. Keloğlan eve varmış. Kapıyı çalmış. Başını uzatarak kadına:

– Kızınız Fatma'yı almaya geldim. Ağamla anlaştık. Haydi verin de götüreyim.

– Ben kız mız veremem demiş kadın.

Keloğlan olanca sesiyle köseye seslenmiş:

– Köse Ağa! Köse Ağa! Karınız vermiyor.

Köse ibibik sesine benzer ince sesiyle karşılık vermiş:

– Hanım ver! Hanım ver! Onu ben gönderdim.

Köse'nin karısı, çarnaçar Fatma'yı Keloğlan'a teslim etmiş. Keloğlan da kızın elinden tutmuş, doğru atın bulun-

duğu yere gitmiş. Binmiş ata, terkisine de almış Fatma'yı doğru Yukarıköy'e... Köyün kıyısındaki meşelikte atla Fatma'yı bırakmış:

– Sen burada bekle, demiş. Büyük amcanla görülecek bir hesabım var. Ondan da derleyeceğim küçük bir yemiş...

Büyük Köse'nin çoban tutamadığı için koyun sürüsünü kendisinin otlattığını öğrenmiş. Arayıp bulmuş kırda. Köse Keloğlan'ın gelmekte olduğunu görünce kıvranmaya, yatıp yuvarlanmaya başlamış. Keloğlan dikilmiş başına:

– N'oldu ağam sana? diye sormuş.

– Ah hiç sorma evladım. Karnıma bir sancı saplandı. Beni kıvrım kıvrım kıvrandırıyor.

"Ben onun ilacını biliyorum." demiş. Sürünün en iri koçunu yatırıp kesmiş. Köse'nin bağırıp çağırmasına aldırmadan yüzmüş koçun derisini. Boşaltmış içerisini. Tulum çıkardığı postekiyi kösenin başına geçirmiş. Bir ağaca asmış.

– Sen böyle birkaç saat bekle. Evel Allah hiçbirşeyciğin kalmaz. Karnın ağırmaz, miden bulanmaz.

Köse tulum içinde sallanadursun, Keloğlan sürüden otuz koyun seçmiş. Bu benim bir yıllık ücretimin karşılığı demiş. Koyunlar önünde kızın yanına gelmiş. Binmişler ata, koyunları otlata otlata, derelerden tepelerden geçerek Keloğlan'ın köyüne ulaşmışlar. Konu komşunun da yardı-

mıyla orada, düğün dernek, Keloğlan ermiş muradına. Fatma'nın babası köseyle, onun ağabeyi ve kardeşi köseleri de düğünlerine çağırmayı ihmal etmemişler. Köseler asık yüzle, kısık gözle gelmişler ama düğünden sonra güler yüzle, tatlı sözle dönmüşler evlerine. Onlar ermiş muratlarına, darısı başınıza.

KELOĞLAN KURDA KARŞI

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, cinler cirit oynarken eski hamam içinde. Bir serçe kanadını, kırk katıra yüklettim. Ne az gittim ne uz gittim; serçenin kanadını Kafdağı'na ilettim. Bir sinek bir kartalı sallayıp vurdu yere. Yalan değil gerçektir. Yer yarıldı masal çıktı, masaldan da Keloğlan çıktı.

Keloğlan, anası ile küçük bir kulübede yaşarmış. Yaşadıkları yer köyden biraz uzakmış. Çok da fakirlermiş.

O sene kış uzun sürmüş. Köyde kıtlık başlamış. Vahşi hayvanlar bile aç kalmış. Kurtlar açlıktan köye inmeye başlamış.

Bu soğuk günlerin birinde Keloğlan sobanın karşısında uyuyormuş. Keloğlan'da birazcık tembellik varmış. Evde hiç yiyecekleri kalmamış. Annesi bu durumdan çok endişe duyuyormuş. Kendi kendine:

– Şu Keloğlan'ı kaldırayım, gitsin biraz yiyecek bulsun, demiş. Uyumakta olan Keloğlan'ın omuzundan hafifçe tutmuş: Keloğlum hadi kalk. Bak yiyeceğimiz bitti. Köye var da bir şeyler getir evimize, demiş.

Keloğlan uykulu gözlerle cevap vermiş:

– Ahh anacığım ne güzel rüya görüyordum!

– Güzel oğlum, açlıktan öleceğiz burada. Sen ise rüyalarla yaşıyorsun.

Keloğlan yine uykulu uykulu cevap vermiş:

– Söz anneciğim. Yarın sabah ilk işim, köye gidip yiyecek aramak olacak.

– Tamam şimdi uyu, ama yarın erkenden yola çı kacaksın. Biraz da ormandan odun topla. Yarın köylüler dağa odun toplamaya gidecekler. Gelip seni de alacaklar, tamam mı!

Keloğlan:

– Peki anacığım, deyip mışıl mışıl uyumaya devam etmiş. Soba gürül gürül yanarken, çıtır çıtır sesler çıkarıyormuş. Bu sesler Keloğlan'a ninni gibi geliyormuş.

Ertesi sabah erkenden köylüler gelmişler. Anası Keloğlan'ı zorla uyandırmış.

Keloğlan köylülerle birlikte yola çıkmış. Ormana giderlerken birden önlerine azgın bir kurt çıkmış.

Herkes çok korkmuş. Köylüler arkalarına bakmadan kaçmışlar.

Keloğlan kaçamamış, korkudan olduğu yerde kalakalmış. Keloğlan kurda bakmış, kurt Keloğlan'a. Keloğlan kaçmazsa kurda yem olacağını anlamış.

– Gel seninle biraz dolaşalım, diyerek kaçmaya başlamış.

Keloğlan kaçınca kurt da arkasından takip etmiş. O kadar çok yol gitmişler ki, Keloğlan artık yorulmuş. İleride bir kulübe görmüş.

– Allah'a çok şükür, diyerek oraya doğru koşmaya başlamış. Kurt da Keloğlan'ın arkasından koşuyormuş. Çünkü Keloğlan'ı yakalamasına az kalmış.

Keloğlan kendini zar zor kulübeye atmış. Öyle yorulmuş ki, neredeyse bayılacakmış. Sağa bakmış. Sola bakmış...

– Acaba nereye saklansam, diye düşünmüş. Birden bacayı görmüş.

– Hah buldum... Şu bacadan yukarı çıkayım. Kurt da peşimden gelirse gösteririm ben ona, demiş.

Keloğlan başlamış bacaya tırmanmaya. Kapıyı açık bulan kurt da Keloğlan'ın arkasından koşmuş. Keloğlan zar zor çıkmış yukarı. Kurt da Keloğlan'ın arkasından bacaya girmiş.

Keloğlan bacadan dama çıkmış. Oradan da inip, bacanın önünü çalı çırpıyla kapatmış. Kurt iri yarı olduğu için bacaya tırmanamamış. Zorlanmış, zorlanmış sonunda yorgun düşmüş. Arada sıkışıp kalmış.

Keloğlan derhal bir ip bulmuş. Yorgun düşen kurdu sımsıkı bağlamış. Sürükleye sürükleye köylülerin yanına gelmiş.

Kendisini kurdun yanında bırakıp kaçan köylülere kurdu göstermiş.

Köylüler şaşkın şaşkın sormuşlar:

– Keloğlan sağ kaldığına çok sevindik. Bu kurdu nasıl yakaladın? Keloğlan kendinden emin cevap vermiş:Bu kolay şeyin neyini anlatayım canım! Köylüler gözlerini şaşkınca açarak sormuşlar.

– Deme Keloğlan, neresi kolay bunun? Az kalsın bizi parçalayacaktı, canımızı zor kurtardık. Nasıl yakaladın şu kurdu?

Keloğlan kasılarak başlamış anlatmaya:

– Kurda dedim ki, gel kuçu kuçu seni gezdireyim!

Sonra kulağından tuttum kulübeye soktum. Gördüğünüz gibi bir güzel de bağladım!

Keloğlan böyle konuşunca, köylüler iyice şaşırmış. Keloğlan'ı köye davet etmişler.

Keloğlan'ın bu cesareti padişahın kulağına gitmiş. Padişah da kendisine bir kese altın göndermiş. Keloğlan bu altınlarla köyde ev yaptırmış. Anasıyla birlikte bu evde güzel bir hayat sürmüşler.

ÇİL HOROZ

Çok önceki zamanlarda bir ülke varmış ve bu ülkede Keloğlan diye biri yaşarmış. Fakat bu Keloğlan'ın, ne kimi varmış ne de kimsesi. Ne babası varmış, ne anası. Yalnız bir Çil Horoz'u varmış ki ona da horoz demek için bin tanık istermiş. Boy desen boyu yokmuş Çil Horoz'un tüy desen tüyü. Bücür mü bücürmüş.

Ama gelin Çil Horoz'u bir de Keloğlan'a sorun. Onun gözünde Çil Horoz dünyada tekmiş. Varsa Çil Horoz, yoksa Çil Horoz. Bütün günleri onunla geçermiş. Anlayacağınız Keloğlan, Çil Horoz'suz ne yer, ne de içermiş.

Bir gün Keloğlan mahallenin çocuklarıyla çelik çomak oynuyormuş. Çil Horoz da yan taraftaki çöplükte eşinip deşiniyormuş. Ara sıra bir arpa tanesi ya da mısır kırıntısı bulunca kukuriko diye yaygara koparak midesine indiriyormuş.

Çil horoz çöplükte eşinip dururken çöpler arasında kocaman bir inci bulmuş. Bulduğu şeyin sert, yenilmez birşey olduğunu anlayınca almış gagasına, biraz ötede çelik çomak oynayan Keloğlan'a uzatmış.

Oyuna dalan Keloğlan'ın gözü dünyayı görmüyor ki, Çil Horoz'u görsün. Arkadaşlarıyla bağrış çağrış içinde koşturup duruyor. Horoz küçük aklıyla şöyle düşünmüş: "Bulduğum şeyi koşup Keloğlan'a götürürsem, öbür çocuklar çekip elimizden alırlar. En iyisi kimseye çaktırmadan, bu tarafa baktırmadan onu yanıma çağırayım."

Ötüyor gibi yaparak:

– Ke ke kel!... O o oğlan! Buraya gel! Buraya gel!

Keloğlan anlamış horozun gizli bir şey söyleyeceğini, koşup gelmiş. Çil Horoz yavaşça:

– Baaak! demiş, çöplükte ne buldum.

Keloğlan almış horozun gagasından inciyi, ne olduğunu pek anlayamamış ama sağ cebine atıvermiş. İnci pat diye yere düşmüş. Almış yerden, sol cebine koymuş. İnci orada da barınamamış. Gene düşmüşmüş yere. Çünkü cepleri delikmiş Keloğlan'ın.

İnci ceplerine düşünce, almış mı Keloğlan'ı bir düşünce. Nereme koyayım, neremde saklayayım diye kel başını kaşımaya başlamış. Tam o sırada bir atlı çıkıvermiş karşıdan. Sürüp gelmiş atını tıkıdak tıkıdak.. süslü püslü bir adam. Karşısında selama durup çalımına bak... Atlı gelmiş

gelmiş, Keloğlan'ın tam önünde rap diye duruvermiş. Sonra da kırk yıllık ahbap gibi:

Kel oğlum, keleş oğlum, demiş, görüyorum ki pek düşünceye dalmışsın. Sanki dünya yıkılmış da altında kalmışsın. Derdin nedir söyle bana, elimden gelen yardımı yapayım sana.

Keloğlan:

– Amca var git işine. Benim ne derdim olacak. Kırılmış balta, körelmiş nacak...

Horozum çöplükten, ben komşuluktan geçinip gidiyoruz işte.

Diyecek olmuş ama adam ayrık kökü gibi sırnaşmış.

– Beni kandıramazsın delikanlı, demiş, gözümden hiçbir şey kaçmaz. Şu sıkı sıkı kapattığın eli nin içinde ne var? Söyle de bilelim.

"Ha o mu?" diye biraz kem küm ettikten sonra Keloğlan baklayı ağzından çıkartmak zorunda kalmış:

– Amca, şu inci mi taş mı her neyse başıma bela oldu. Sağlam bir cebim yok ki orada saklayayım. Düşünceye dalmamım sebebi bu.

Atlı keh keh diye uzun uzun gülmüş. Sonra sesine biraz babacanlık, biraz sevgi, biraz ikiyüzlülük karıştırarak:

– Düşündüğün şey de bu mu sırma saçlı çocuğum, demiş. Ver onu bana. Koyayım cüzdanıma. Saklayım hayırıma.

Her zaman uyanık olan, her zaman cin gibi tetikte duran Keloğlan'ın nasıl olduysa üzerine bir uyuşukluk çökmüş:

– Olur amca, demiş, bu inci beni çok bunalttı. Al sen sakla.

– Ver... Saklarım gül perçemli çocuğum. Hiç saklamaz olur muyum? Sen orasını hiç düşünme. İstediğin zaman gel. İncini benden al.

Adam almış alacağını, şaha kaldırmış küheylan atını. Arkasında bir toz bulutu bırakarak uzaklaşıp gitmiş.

Çil Horoz:

– Kel ke kel... oğ oğ oğlan... diye uzun uzun ötmüş. Ben çöplükten inci bulayım. Sen elin açık gözüne kaptır. Bu sana da, bana da yazıktır! Niçin kaptırmış olayım canım, demiş Keloğlan.

Ben ona incimizi bağışlamadım ya... Gerektiğinde gider isteriz incimizi. Atlı itli, giyimli kuşamlı koskoca adam aldatacak değil ya bizi.

Horoz büsbütün öfkelenmiş:

– Zor zor zor istersin sen adamdan o emaneti. O elimizden uçtu gitti. Nasıl bulacağız yerini? Adamın ne adını sordun, ne adresini.

Keloğlan horozu daha fazla üzmemek için sesini çıkarmamış. Günler geçmiş aradan. Esirgesin yaradan, köye bir "gölge vergisi" toplayıcısı gelmiş. Çünkü o ülkenin tahta yeni çıkan padişahı "Her insandan bir kat, gölgesinden iki kat vergi alınacak" diye bir yasa çıkartmış. Vergici kurulmuş köy odasına, vergisini vermeyeni çekmeye başlamış falakaya.

Keloğlan bakmış ki dayak sırası kendisine gelecek.

Haydi horoz kardeş, demiş, gidip o amcadan incimizi alalım.

Birlikte düşmüşler yola. Selâm vermeden sağa sola, yel gibi gitmişler. Dereleri tepeleri düz etmişler. Ormanda bir tilki çıkmış karşılarına. Tilki:

-- Sormak ayıp olmasın ama böyle yayan yapıldak nereden gibi gitmişler. Dereleri tepeleri düz etmişler. Ormanda bir tilki çıkmış karşılarına. Tilki:

– Nereye gideceğiz, demiş Keloğlan, atlı amcadan incimizi istemeye gidiyoruz.

– Çok iyi... Çok iyi... demiş tilki, ne olur ben de geleyim sizinle. Çoktan beri bu ormandan dışarı adım attığım yok. Biraz gezip dolaşayım da gözüm gönlüm açılsın.

"Olur" demiş Keloğlan. Horoz da "O... o... olur" diye ötmüş.

Birlikte düşmüşler yola. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler. Derken tilki yorulup kalmış. Şurdan şuraya adım atamaz olmuş.

– Ne olur, beni bırakmayın burada, diye yal varmaya başlamış. Keloğlan Çil Horoz'a bakmış. O da başını kaldırmış, kukurikooo diye ötmüş. Sonra yutuvermiş tilkiyi. Gene düşmüşler yola.

Az gitmişler uz gitmişler sarp bir derenin içinden geçerlerken karşılarına bir kurt dikilmiş. Keloğlanla Çil Horoz'un uzaklara gittiğini öğrenince:

"Ne olur, ben de sizinle geleyim" diye yalvarmaya başlamış kurt. Onu da almışlar yanlarına. Dere tepe aştıktan, kır bayır dolaştıktan sonra kurt da serilip kalmış yere. Adım atamaz olmuş.

Horoz kurdu da yutmuş, kursağına yerleştirmiş. Bir ovaya vardıklarında bir ırmak kesmiş önlerini. Irmak:

– Ne olur, ben de sizinle geleyim, demiş.

– Olur, demişler.

Irmak peşlerinden çağlayıp gelmiş. Gelmiş ya, dere tepe derken hız kesilmiş, dizlerinde derman kalmamış. Serilmiş yere. Ama Çil Horoz ne güne duruyor? Kukurikoo diye öttükten sonra ırmağı da yutuvermiş.

Ondan bundan sorup soruşturarak, yoruldukça mola verip durarak atlının köyüne ulaşmışlar. Adamın geniş bir avlu içinde bir konağı varmış, görenler saray sanırmış. Güçlükle girebilmişler içeri. Biraz zor da olsa beyin karşısına dikilmeyi başarmışlar:

Amca, demiş Keloğlan, seni rahatsız etmek istemezdik ama başımız çok bunaldı. Köye gölgeden vergi toplayan bir adam geldi. Anlayacağın incim gerekti bana. Zahmet olacak ya sana, onu ver de gidelim. Çok uzak yoldan geldik zira. Aşmadığımız de dağ kaldı ne dere.

Keloğlan'ın incisini alırken ağzından inci saçan, yüzünde güler açan atlı bey, önce katran gibi kararmış, sonra ayva gibi sararmış.

Bir bağırıp çağırmış ki sormayın. İşitenler kaçacak delik aramışlar. Keloğlan'la Çil Horoz kaya gibi dimdik kalmışlar. Adam bakmış ki bunlar inciyi almadan bir yere gitmek niyetinde değiller. Adamlarına buyurmuş:

– Atın şu tüysüz oğlanla yoluk horozu kazın ahırına!

Adamlar durur mu? Bizimkileri kaz ahırına yallah etmişler, kapıyı da dışarıdan kilitleyip gitmişler. İçeride yüzlerce kaz. Başlarını kaldırıp, boyunlarını uzatıp tıs tıs diyerek üzerlerine saldırıvermişler. Çil Horoz bakmış ki başka kurtuluş yolu yok. Açmış gagasını, kursağında uyuyan tilkiyi dışarıya çıkartmış. Tilkidir bir gayretle gelmiş. Silkinip atılıvermiş kazların üstüne. Hepsini boğup boğup öldürmüş.

Sabah olmuş. Keloğlan'la Çil Horoz'un ölüsünü çıkarmak için ahıra gelen uşaklar ikisini de sapasağlam bulunca, koşup beye haber vermişler. Bey öfkeden küplere binmiş.

– Öyleyse, demiş o hınzırları boğaların ahırına atın. Bakalım sağ çıkabilecekler mi oradan?

Birçok boğanın bulunduğu ahıra atmışlar bizimkileri. Boğalar başlarını süzerek fırlamışlar ileri. Çil Horoz kaşla göz arasında kurdu salmış dışarıya. Kurt acımamış hayvanlara. Parçalayıp öldürmüş hepsini.

Sabah olmuş. Gelip bakmışlar ki Keloğlan'la Çil Horoz sağ. Boğalar yere serilmiş.

Bey öfkesinden çılgına dönmüş. Fırını tutuşturup içine tepe gibi odun attırmış. Tutuşup yanınca Keloğlan'la Çil Horoz'u fırına fırlatmışlar. Ağzını da sımsıkı kapatmışlar. Çil Horoz hemen açmış gagasını, taşıdığı ırmağı caşşş diye ateşlerin üstüne boşaltıvermiş. Tısss... Fırın sönüvermiş. Beyle adamları, ölüp ölmediklerini anlamak için fırın kapağını açtıklarında bizimkileri karşılarında sapasağlam bulmuşlar.

Bey çok korkmuş Keloğlan'la Çil Horoz'dan.

– Kusurabakma sırma saçlı oğlum, demiş. Senden aldığım inciyi kızım evlenirken boynuna takmıştım. Onun yerine sana iki altın vereyim. Güle güle harca.

Keloğlan:

– Olmaz demiş. Benim incim en azdan yüz altın ederdi.

Adam pazarlık ede ede on altına çıkmış, yirmi altına, derken elli altına dayanmış ama Keloğlan Nuh demiş, peygamber dememiş. Bey de kesenin ağzını açıp yüz altını vermek zorunda kalmış.

Altınları aldıktan sonra düşmüşler yola. Biraz gidince Keloğlan:

– Horoz kardeş, demiş, biz nereye gidiyoruz? İnsanın gölgesinden bile vergi alınan o ülkede ne işimiz var? Başımızı alalım, adı sanı bilinmedik ülkelere gidelim.

Öyle yapmışlar. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler. Günün birinde adı sanı bilinmeyen bir ül-

keye yetmişler. Meğer orada da saçı olandan bir kat, olmayandan iki kat vergi alınıyormuş. Neyse Keloğlan elindeki paranın yarısını kellik vergisine yatırmış. Yarısıyla da tarla tapan edinmiş, çiftçi olmuş ve hayatını yaşamış.

- SON -

KELOĞLAN MASALLARI

M.E.B. TAVSİYELİ
100 TEMEL ESER
100 TEMEL ESER

"Bandrol uygulamasına ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmeliğin 5. maddesinin 2. fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir."

ISBN 975-6199-74-1

